

BIODICE

7.-8. nóvember í Hörpu
**Stjórnun
fiskveiða**
– svo miklu meira en kvóti

Vistkerfisnálgun og verndun líffræðilegrar fjölbreytni

Skúli Skúlason og Ole Martin Sandberg
skuli@holar.is

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

marel

Pipar\TBWA

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2024

Hnattrænt neyðarástand

Hrun líffræðilegrar fjölbreytni

- Loftslagsbreytingar
- Búsvæðaeyðing og mengun
- Ágengar framandi tegundir
- Ofnýting villtra lífvera

Fjöldi dæma um hvernig
við virðum ekki mörk jarðar

Öll þessi atriði þarf að skoða í samhengi!

“Með umbyltingu sýnar okkar á náttúruna getum við skilið hið sanna gildi hennar. Með innleiðingu þess gildis í mótun stefna, áætlana og efnahagskerfa, getum við beint kröftum okkar og fjárfestingum að verkefnum sem stuðla að endurreisn náttúrunnar og afraksturinn mun skila sér.

Ef við viðurkennum náttúruna sem ómetanlegan bandamann, getum við virkjað getu okkar til sjálfbærni og tryggt jafnframt heilbrigði okkar og jarðarinnar”

Kunming-Montreal

GLOBAL BIODIVERSITY FRAMEWORK

4 yfirmarkmið til 2050 og 23 markmið til 2030

www.cbd.int/gbf

Eldri markmið hafa ekki náðst!

Líffræðileg fjölbreytni – forsenda allra lífkerfa

Convention on
Biological Diversity

„Líffræðileg fjölbreytni merkir breytileika meðal lífvera í margbreytilegu umhverfi, þar með eru talin vistkerfi á landi, sjó og vötnum, og þau vistfræðilegu kerfi sem þær eru hluti af; þetta nær til fjölbreytni innan tegunda, milli tegunda og meðal vistkerfa“

Líffræðileg fjölbreytni er undirstaða vistkerfa, viðbragðsgetu þeirra og seiglu

Starfsemi vistkerfa er undirstaða lífs á jörðinni, efnahags, lífskjara og heilsu - og við erum hluti þeirra

Án fjölbreytni eru engir valkostir til að breytast, þróast og aðlagast

„Vistkerfi vísar til kvikra tengsla samfélaga jurta, dýra og örvera og hins ólífræna umhverfis þeirra sem starfrænnar heildar”

Convention on Biological Diversity:
www.cbd.int/ecosystem/

Vistkerfi er starfandi heild sem skoða má á **mismunandi skólum**, allt eftir því hver áherslan er hverju sinni

Áriðandi að líta til **allra** stiga líffræðilegrar fjölbreytni til að skilja starfsemi vistkerfa, ekki einungis fjölda tegunda

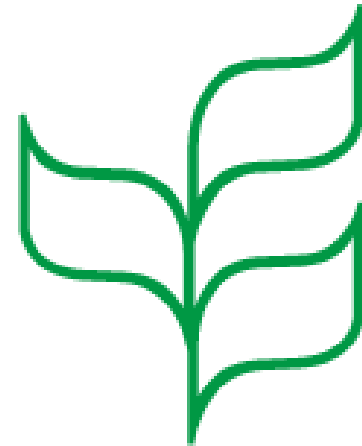
Vistkerfisnálgun felst í að maðurinn finni sér stað í kerfinu án þess að skaða það

Vistkerfisnalgun er ein meginleiðsögn við verndun og nýtingu líffræðilegrar fjölbreytni

*„Vistkerfisnalgun er þegar stjórnun á notkun lands, lagar og lifandi auðlinda er samræmd og hvetur til verndunar og sjálfbærrar nýtingar með jafnrétti að leiðarljósi. Þess vegna styður beiting vistkerfisnalgunar við öll þrjú meginmarkmið aðildarþjóðanna:
**verndun líffræðilegrar fjölbreytni;
sjálfbæra nýtingu og sanngirni og
jafnræði** við nýtingu erfðaauðlinda.“*

Convention on Biological Diversity:
www.cbd.int/ecosystem/

**Convention on
Biological Diversity**

Sjá greinargerð og upptöku af málþingi BIODICE og MAR 21. september 2023:
biodice.is/vistkerfisnalgun/

Vistkerfisnálgun

- Er þungamiðja í alþjóðlegum stefnum, lögum og markmiðum um umgengni við auðlindir jarðar – rætur í Ríó 1992
- Endurspeglast í alþjóðasamningum í sjávarútvegi
- Hefur verið innleidd í stefnur málaflokka matvælaráðuneytisins
- Kemur fram í vinnubrögðum margra framkvæmdaaðila ekki síst í sjávarútvegi
- **Vistkerfisnálgun kallar eftir viðtækri hlutdeild, samráði, fræðslu og samstöðu alls samfélagsins**

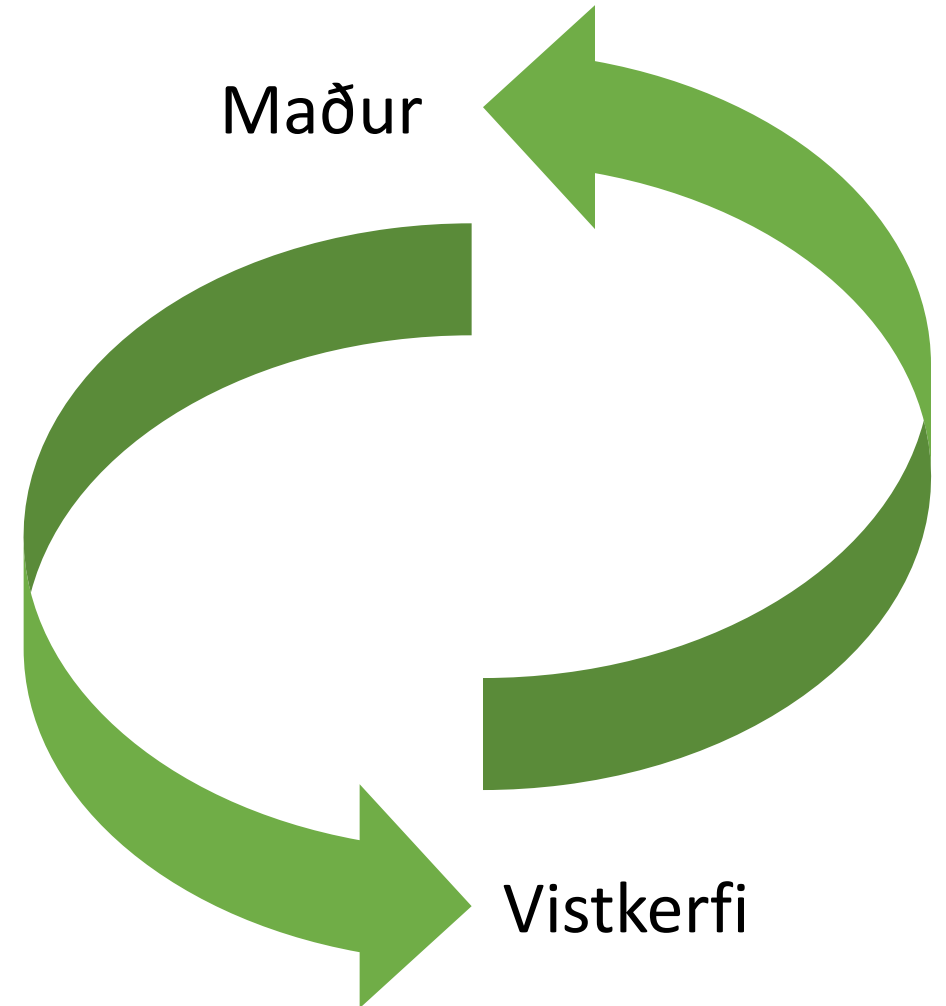
Aðlögunarstýring

Adaptive Management

“Vistkerfisnálgun byggir á aðlögunarstýringu, sem snýst um flókin og kvik vistkerfi og takmarkaða þekkingu okkar á starfsemi þeirra.

Stýringin verður að fela í sér aðlögunarhæfni, geta brugðist við óvissunni og vera skipulögð þannig að sífellt sé lært af reynslu og rannsóknum og nálgunin því í stöðugri mótun”

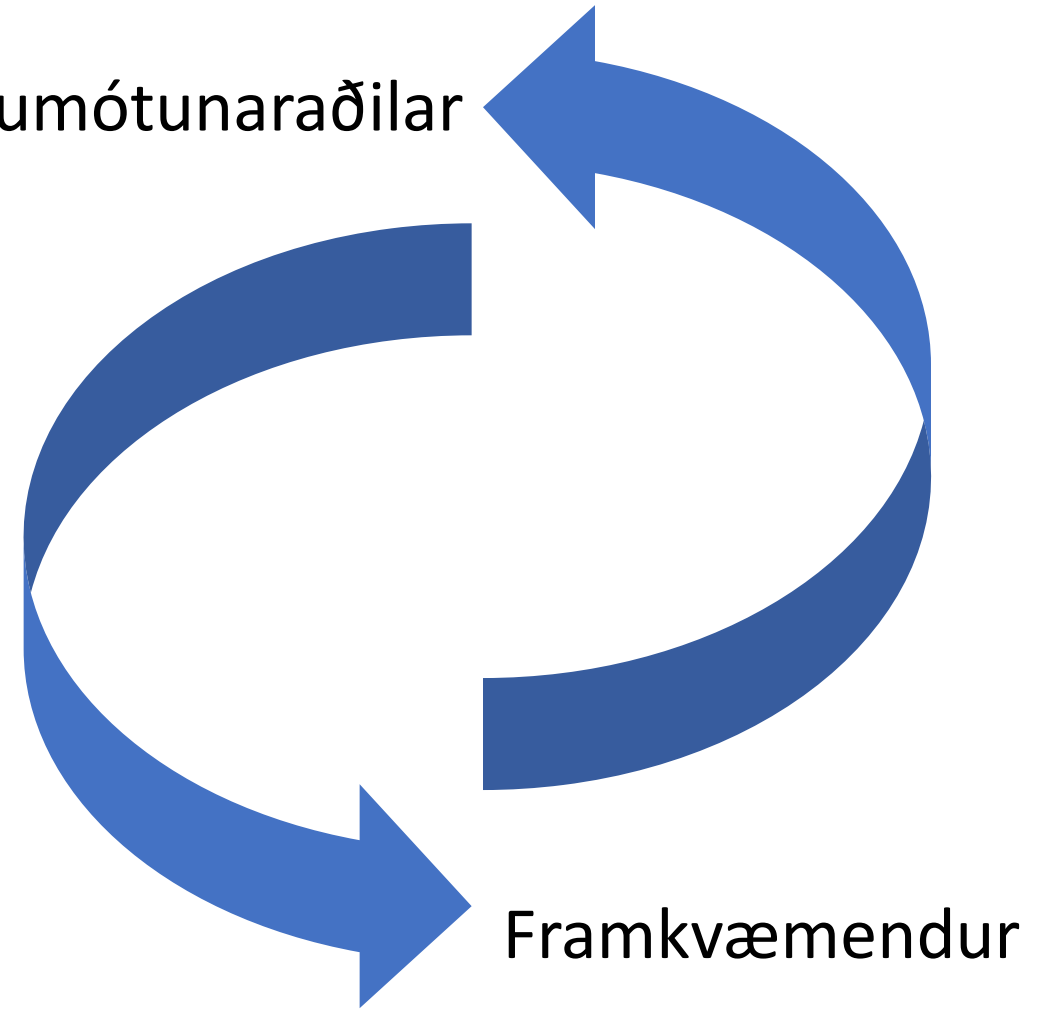
Convention on Biological Diversity:
www.cbd.int/ecosystem/

Vistkerfisnálgun forsendur - innleiðing

- Þekking á vistkerfinu, kvikleika þess og takmörkum
- Þekking á tengslum vistkerfa í staðbundnu og hnattrænu samhengi
- Víðtækt samráð og samstarf allra hagaðila – nýta þekkingu allra
- Lög, reglur og stefnur greiði fyrir framkvæmd vistkerfisnálgunar
- Hvatar séu vandlega hugsaðir til að stuðla að vistkerfisnálgun
- **Þekking og gagnvirk fræðsla er grunnforsenda innleiðingar**

Stefnumótunaraðilar

Sjá greinargerð og upptöku málþings BIODICE og MAR 2023:
www.biodice.is/vistkerfisnalgun

Verkefni BIODICE og matvælaráðuneytis 2024

Markmið

- Að leggja mat á stöðu málaflokka MAR gagnvart markmiðum GBF þ.e. sjávarútvegs, landbúnaðar, lagareldis, landgræðslu og skógræktar
- Að greina hvort og hvernig unnið er að markmiðum GBF innan málaflokka MAR
- Skýrsla í desember og kynning á nýju ári

Spurningar í fyrstu lotu

Hvernig sjáð þú marknið um líffræðilega fjölbreytni tenglast ykkar starfi/ráðuneyti/stofnun og verkefnum sem í gangi eru eða eru fyrirhugað?

Er tengingin skýr?

Hvernig er hægt að bæta upplýsingaflæði um líffræðilega fjölbreytni til ráðuneyta/stofnana?

Þakka fyrir

Þetta var gott og hvetjandi til að halda áfram að vinna að því að tryggja líffræðilega fjölbreytni í starfi og verkefnum sem í gangi eru eða eru fyrirhugað.

Ástundlega til gæðna.

Ástundlega til gæðna.

TAKK FYRIR

Um 40 manns greindu og ræddu málefni líffræðilegrar fjölbreytni eins og hún birtist í íslenskri stjórnarsýslu